

handelsärenden för den 11 oktober 1946 framställda förslag, medgivit, att statens i berörda statsrådsprotokoll omförmälda kapital- och räntefordran å ingenjören Roland Nordström må avskrivast.

Stockholm den 7 december 1946.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 526.

Godkänd av första kammaren den 7 december 1946.

Godkänd av andra kammaren den 7 december 1946.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående höjning av premierna till vissa värnpliktiga m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 285.)

Till Konungen.

I propositionen nr 346 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 oktober 1946, föreslagit riksdagen medgiva förhöjning, enligt av departementschefen i berörda statsrådsprotokoll förordade grunder, av till vissa värnpliktiga utgående premier.

Enligt kungörelsen den 21 december 1945 (nr 881) om värnpliktsavlöning utgå premier med vissa bestämda belopp till i kungörelsen närmare angivna kategorier värnpliktiga, vilka åläggas eller frivilligt underkasta sig längre utbildningstid än övriga värnpliktiga. Dessa premier äro avsedda såsom kompensation för de olägenheter — främst av ekonomisk art — som förorsakas av den förlängda värnpliktstjänstgöringen.

Det har numera från skilda håll gjorts gällande, att premierna i fråga icke äro till fyllest för att kompensera det ekonomiska avbräck de värnpliktiga måste räkna med. Förslag har därför framlagts om en höjning av premierna till vissa kategorier av nu premieberättigade värnpliktiga. Enligt riksdagens mening hade det varit önskvärt, att den föreliggande frågan kommit under behandling i ett större sammanhang. Då emellertid omedelbara åtgärder i ämnet nu ansetts böra vidtagas och bärande skäl härför synas hava anförts, har riksdagen funnit sig böra medgiva att förhöjning av premierna kommer till stånd. Vad departementschefen i sådant avseende föreslagit synes i princip kunna godtagas. Åtgärden i fråga torde dock få betraktas som ett provisorium i avvaktan på resultatet av 1945 års försvarskommittés arbete.

Enligt departementschefens förslag skulle som huvudregel gälla, att den högre premien skulle utgå för premieberättigande utbildning eller tjänstgöring, som påbörjats efter den 1 januari 1947. Då i princip retroaktiv tillämpning av de nya bestämmelserna icke lämpligen bör ifrågakomma, har riksdagen ansett sig böra bifalla förslaget jämväl i denna del.

Med hänsyn till den långa tjänstgöringstiden för de till officersutbildning uttagna eller antagna värnpliktiga och för de värnpliktiga, som undergå utbildning till flygförare eller bombfällare och navigatörer, har en viss övergångs-anordning synts riksdagen befogad. Riksdagen har därför icke haft något att erinra mot att på sätt departementschefen föreslagit premierna för utbildning, efter genomgången underofficersutbildning, vid 1946—1947 års kadett-skolor samt för den utbildning till flygförare eller bombfällare och navigatör, som pågår vid utgången av december 1946, bestämmas till 2 500 kronor.

Med tillämpning av den ovan angivna huvudregeln skulle värnpliktiga i 1946—1947 års underofficerskurs vid flygvapnet uteslutas från rätten till högre premier. Då ifrågavarande kurs påbörjades den 9 september 1946 och avslutas den 7 mars 1947 och således till en betydande del kommer att pågå efter den 1 januari 1947 synes icke oberättigat, att jämväl dessa värnpliktiga bliva delaktiga av de nya förmånerna. En höjning av premierna i detta fall torde dessutom stå i nära överensstämmelse med innebörden av det föreliggande förslaget. Riksdagen vill framhålla, att antalet värnpliktiga, varom här är fråga, uppgår till 17 samt att ett utsträckande av förslaget att omfatta jämväl dessa värnpliktiga icke kommer att medföra några konsekvenser beträffande övriga värnpliktskategorier. Med hänsyn till det anförda har riksdagen beslutat, att bestämmelserna om utbetalning av de högre premierna skola utformas så, att de tillkomma även värnpliktiga, som med godkännande vitsord genomgått 1946—1947 års underofficerskurs vid flygvapnet. I överensstämmelse med de grunder, som föreslagits skola tillämpas vid avvägningen av ovannämnda övergångsvis utgående premier, torde premierna i nu angivna fall böra bestämmas till 1 000 kronor.

I den föreliggande propositionen har även till behandling upptagits frågan om utnyttjande i försvarets tjänst av befälsutbildade värnpliktiga jämväl efter utträdet ur värnpliktsåldern. Såsom i propositionen framhållits försvinner den stora huvuddelen av det värnpliktiga befälet helt ur försvarsorganisationen vid värnpliktstidens utgång och kunna därefter militärt utnyttjas endast inom hemvärnet och såsom krigsfrivilliga vid mobilisering. Chefen för armén har därför gjort framställning om rätt för värnpliktiga, som undergått befälsutbildning, att efter utträdet ur värnpliktsåldern frivilligt kvarstå vid försvaret. Då en dylik anordning otvivelaktigt skulle ur krigsorganisatorisk synpunkt vara förenad med bestämda fördelar, har riksdagen beslutat bifalla förslaget i fråga. Beträffande formerna för personalens anknäpning till försvaret har riksdagen icke haft någon erinran att framställa mot vad härutinnan föreslagits. Detsamma gäller även i fråga om personalens ekonomiska förmåner i fredstid.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen medgivit förhöjning, enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 oktober 1946 samt av riksdagen ovan angivna grunder, av till vissa värnpliktiga utgående premier.

Stockholm den 7 december 1946.

Med undersätlig vördnad.